UDDANNELSE & KULTUR

KUNSTEN AT LÆRE

Kunst & kultur i erhvervsskolernes hverdag & virkelighed

Kultur skaber nye fællesskaber *Side 4*

Håndværk møder kunst på Slagteriet *Side 6*

Fra værksted til virkelighed *Side 8*

Projekt-resultater *Side 10*

midt regionmidtjylland

KUNST OG KULTUR SKAL VÆRE MED TIL AT SKABE FREMTIDENS UNGDOMSUDDANNELSER

Landskabet for ungdomsuddannelser er under forandring. Den nye uddannelsesreform kommer med store ændringer, og det stiller nye krav til alle institutioner. Det handler for eksempel om at skabe samarbejder på tværs, etablere nye undervisningsmetoder og sikre et godt studiemiljø for alle. Attraktive ungemiljøer er nemlig helt afgørende for elevernes trivsel, tilknytning og uddannelsesvalg.

På tværs af ungdomsuddannelser viser undersøgelser, at fagligt engagement og gennemførsel af uddannelsen styrkes, når unge deltager i meningsfulde fællesskaber. Kulturinstitutioner, civilsamfund og andre lokale aktører kan her spille en afgørende rolle i at skabe nye inkluderende rum, hvor unge møder sig selv og hinanden på nye måder.

Region Midtjyllands indsats for kultur i uddannelse arbejder for at skabe samarbejder mellem ungdomsuddannelser og kulturbranchen med fokus på attraktive ungemiljøer og kvalitet i fagene og undervisningen.

KULTURLIVET STYRKER TRIVSLEN OG SKABER NYE FORTÆLLINGER OM ERHVERVSSKOLERNE

Erhvervsuddannelserne har gennem årtier mistet popularitet og anerkendelse. Det har medført, at for få søger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Elevtrivslen er helt afgørende for, at eleverne bliver på uddannelserne. Flere undersøgelser peger på, at netop elevtrivslen kan fremmes gennem fællesskaber og levende sociale studiemiljøer.

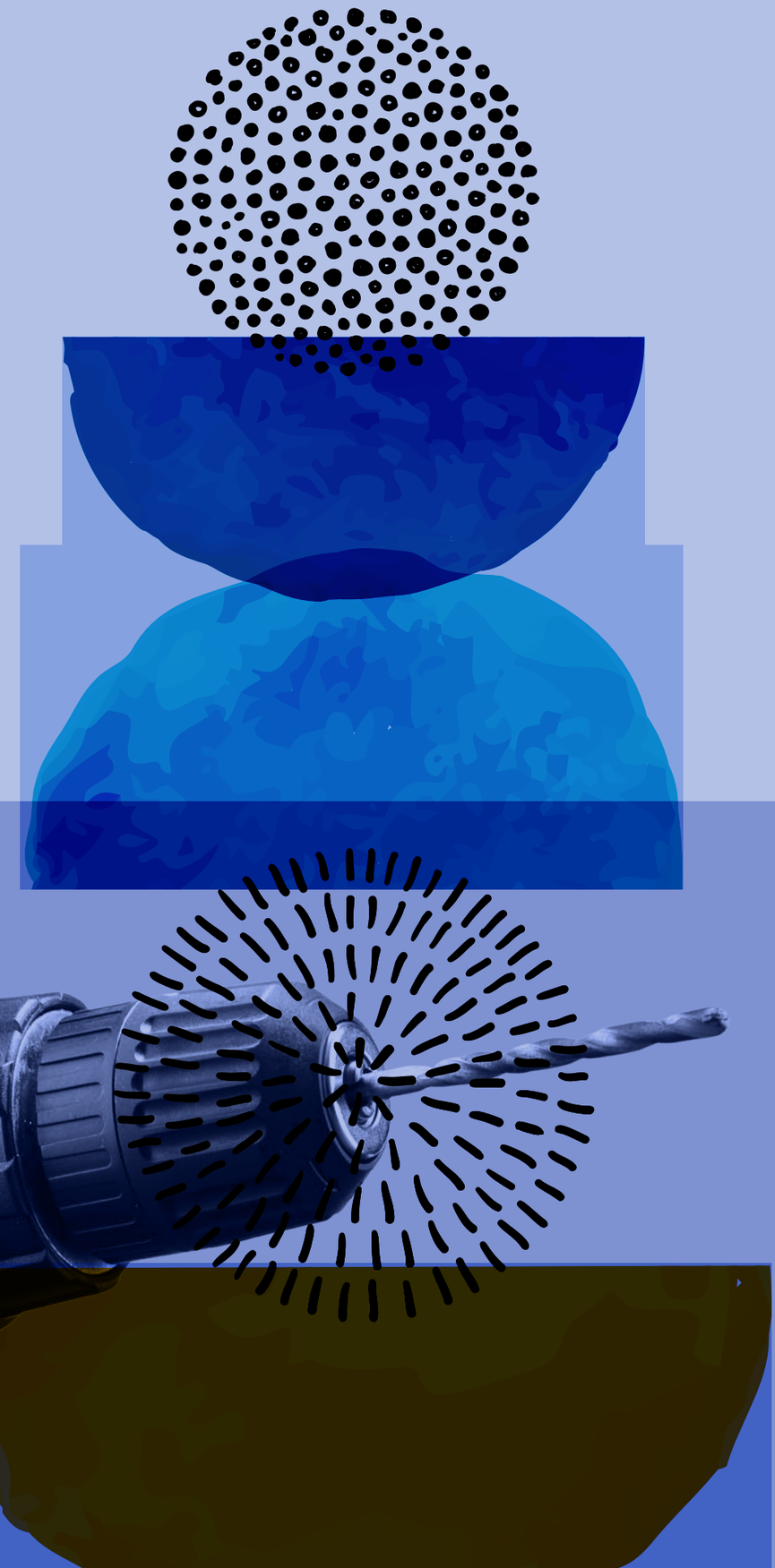
Region Midtjylland har i tre pilotprojekter i 2024-2025 faciliteret samarbejder mellem erhvervsskoler og kulturinstitutioner. De tre projekter udforsker, hvordan samarbejdet med kulturinstitutioner kan styrke ungemiljøer på uddannelserne, øge trivslen for eleverne, tilføre kreativitet og kvalitet til fagene og samtidig være med til at skabe nye fortællinger om erhvervsskolerne.

På de kommende sider kan du læse om projekterne og møde både elever, lærere, kulturinstitutioner og eksperter.

Rigtig god læselyst!

"Kulturen har noget positivt at bidrage med ind i uddannelsessystemet i forhold til nye vinkler og måder at se verden på. Omvendt kan kulturlivet også blive inspireret af nye målgrupper hos erhvervsskolerne, og samtidig er kulturbranchen afhængig af folk, der kan noget håndværksfagligt."

– Bent B. Graversen (V), formand for Udvalg for Regional udvikling, Region Midtjylland.

midt regionmidtjylland

Magasinet et udgivet af Region Midtjylland
August 2025

HERNINGSHOLM ERHVERVSSKOLE I SAMARBEJDE MED FERMATEN OG HUSET NO 7

KULTUR SKABER NYE FÆLLES SKABER

Foto: Herningsholm Erhvervsskole

Foto: Thomas Jensen, Herningsholm Erhvervsskole

På Herningsholm Erhvervsskole i Herning har mødet mellem kultur og erhvervsuddannelse skabt nye rum for trivsel, kreativitet og fællesskab.

I et tæt samarbejde med de lokale kulturinstitutioner Huset No7 og spillestedet Fermaten har eleverne fået mulighed for at udforske kunstneriske udtryk både i og uden for skoletiden.

Initiativet understøtter målet om at skabe aktive ungemiljøer på erhvervsskolerne gennem sociale og faglige fællesskaber, som også er med til at sikre kvaliteten af fagene.

HÆNDER I LER OG PLADS TIL FORDYBELSE

Samarbejdet med Huset No7 har ført til to ugentlige værkstedsforløb, hvor eleverne arbejder med henholdsvis keramik og horn. Her får de praktiske færdigheder lov til at folde sig ud i et kreativt rum, hvor fordybelse, sanselighed og refleksion er i centrum. Forløbene foregår uden for skoletiden, og eleverne tilmelder sig frivilligt i lukkede hold forholdt elever fra Herningsholm. En struktur, der har vist sig at skabe både ejerskab og engagement.

Produkterne, som eleverne skaber, får de med hjem. For mange bliver det et konkret symbol på en anderledes og meningsfuld oplevelse, der styrker både de unges selvværd og sociale relationer.

Foto: Herningsholm Erhvervsskole

MUSIKALSKE MØDER

Inden for skolens skemalagte timer er der også blevet sat spot på kulturens rolle. I samarbejde med spillestedet Fermaten og en række kunstnere – heriblandt skuespiller og forfatter Thure Lindhardt og Per Bloch – har Herningsholm arrangeret samtalekoncerter og artist talks, hvor eleverne blev inviteret ind i dialog med professionelle musikere og forfattere. Her blev temaer som identitet, følelser, diversitet og det kunstneriske udtryk udfoldet i et format, der kombinerer musik, ord og refleksion.

Oplevelserne giver eleverne mulighed for at engagere sig i kunst på en ny måde. Ikke som publikum, men som deltagere i en levende samtale, hvor deres spørgsmål og perspektiver er i fokus.
"Kulturen kan meget på en erhvervsskole. Jo mere, vi får forståelse for hinanden, jo bedre en verden får vi. Her spiller kulturen en meget vigtig rolle," siger skuespiller og forfatter Thure Lindhardt. Han tilføjer:
"Kulturen er et frirum, hvor der er plads til at være, som man er, og der er plads til fordybelse og indlevelse."

LÆRING GENNEM EN FÆLLES OPLEVELSE

"Eleverne husker det på en anden måde, når de får oplevet det… Det giver dem nogle flere vinkler på tingene… og bliver på en eller anden måde mere indgående efter at have oplevet det. Det oplevelsesbaserede kan bare noget.

– Underviser

"Selvom nogle elever havde svært ved, at de skulle prøve at føle musikken i fredags (til artist talk), så kan de det alligevel, fordi der kommer noget ud af, at man mærker efter. Det er jo ikke den lektion, de lige glemmer."

– Underviser

"Forskellige elever lærer på forskellige måder. Så hvis vi kan ramme dem på flest mulige parametre, så rammer vi jo eleverne rigtig godt."

– Underviser

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

KONCERT I MURERHALLEN

I samarbejde mellem Fermaten, bandet Patina og skolen blev der i december 2024 arrangeret en koncert i skolens murerhal for alle elever på skolen. Koncerten blev afsluttet med hotdogs og sodavand.

Initiativet viser, hvordan samarbejdet med kulturinstitutioner kan være med til at skabe nye fællesskaber og identitet på en erhvervsskole, og hvordan kultur kan bane vejen for nye kreative og relationelle kompetencer.

"Vi kan se, at begge parter får noget ud af det. For erhvervsskolerne handler det om at kunne fastholde eleverne, så de gennemfører deres uddannelse, og for kulturinstitutionerne handler det om at nå ud til nogle nye målgrupper," afslutter Rakel Nåvik, Udviklingskonsulent i Region Midtjylland.

STYRKEDE UNGEFÆLLESSKABER, DER RÆKKER UD OVER KLASSEN

"Vi har jo ikke gymnasiefester, så det med, at der kommer nogen og holder koncert, det er jo så vores måde at holde en fest."

– Elev

"Vi holder koncerten i en stor murerhal… i elevernes miljø… Ofte bliver det jo på gymnasiet, at fester og andet bliver holdt. Der er noget værdisætning, der forankrer sig i eleverne: Hvorfor må vi ikke være med til gymnasiefesterne? Vi skal turde vise her, at selvfølgelig må I være med til vores fest.

– Ledelse

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

HOVEDRESULTATER FRA INITIATIVET:

Kultur i undervisningen: Diversitet og dannelse bliver en integreret del af danskundervisningen gennem oplevelsesbaseret læring.

Fællesskab og sammenhold: Fælles kulturelle oplevelser styrker relationer og skaber nye sociale bånd på tværs af elevgrupper.

Personlig udvikling: Eleverne får styrket deres identitet, selvforståelse og kulturelle udsyn gennem mødet med kunst og kultur.

Tværgående ungemiljøer: Samarbejdet skaber nye fællesskaber mellem EUD og gymnasiet og baner vej for undervisningsformer, der kan gentages. Aktiviteterne er tænkt ind i både undervisning og sociale rammer som koncert og fredagsfest.

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

UCH UDDANNELSESCENTER HOLSTEBRO OG SLAGTERIET

Håndværk møder kunst på Slagteriet

Når tømrer- og malerelever fra Uddannelsescenter Holstebro (UCH) rykker undervisningen ind i kulturhuset Slagteriet, opstår der nye forbindelser mellem bæredygtigt håndværk og kunstneriske processer – til gavn for både faglighed, fællesskab og udvikling. Resultatet er ikke bare synligt i produkterne, men også i elevernes motivation og fællesskab.

I løbet af efteråret 2024 og foråret 2025 har UCH-elever tilbragt flere undervisningsuger i det kreative produktionsmiljø på Slagteriet i Holstebro. Forløbene er en del af Region Midtjyllands indsats for at bringe kunst og kultur i spil på erhvervsuddannelserne.

FRA GENBRUG TIL BÆREDYGTIGT DESIGN

I efteråret 2024 deltog tømrereleverne på UCH i en Verdensmålsuge med udgangspunkt i undervisningsmaterialet Skills4Reuse. Her arbejdede de med genbrugsmaterialer fra Slagteriets egne bygninger og udviklede funktionelle og kreative løsninger hele vejen fra idé og design til det færdige produkt – altsammen med fokus på bæredygtighed, æstetik og høj faglighed.

Malereleverne havde også et forløb, hvor de arbejdede med stencils og farvekompositioner. Her blev der skabt skilte og vejvisning til Slagteriets gæster med afsæt i husets designmanual. Eleverne skulle bruge deres tekniske kunnen og viden om farver til at skabe stemningsfulde og funktionelle løsninger.

Foto: Region Midtjylland

Region Midtjylland: Uddannelse & Kultur

”Jeg håber, at eleverne tænker over, at man godt kan genbruge ting. Det skal vi arbejde hen imod i byggebranchen. Grundforløbselever har ikke oplevet, hvor meget man smider ud på byggepladser. Men det kan man håbe, at de tænker over senere hen.”

-Underviser

ET MØDE MED KULTUR, DER FORANDRER

For mange af eleverne var det første gang, de mødte en kulturinstitution indefra. Og projektet er også et møde med nye fagligheder. Kunstnere, designere og kulturaktører indgår nemlig aktivt i undervisningen og bidrager med andre perspektiver på form, funktion og fortælling.

Jakob Højris, faglærer på tømreruddannelsen på UCH, peger på betydningen af at komme ud af skolens rammer:
“Erhvervsuddannelserne kan godt nogle gange være lidt udfordrede på studiemiljøerne, så det er fedt, at jeg kan få lov til at vise dem sådan et sted som Slagteriet.”

Samtidig oplever kulturinstitutionen selv en værdi i at åbne dørene for nye unge målgrupper. Projektleder på Slagteriet, Ulla Armose, uddyber:
“Der er lidt en tendens til, at det ofte er de samme studerende, der bliver budt indenfor i kultur- og kunstverdenen. Jeg synes jo, at erhvervsskolerne kan bidrage med så meget til det her sted, og omvendt kan vi give noget tilbage.”

HOVEDRESULTATER FRA INITIATIVET:

Faglig udvikling i ny kontekst: Eleverne arbejder med kreativitet, bæredygtighed og faglige teknikker i praksis.

Fællesskab gennem samarbejde: Undervisningen rykker ud i nye rammer og skaber styrkede fællesskaber, hvor eleverne samarbejder om meningsfulde projekter.

Personlige gevinster: Eleverne oplever succes og anerkendelse gennem reelle bidrag til en professionel kulturinstitution – og får erfaring med kulturens verden på egne præmisser.

Prøvehandlingens særlige styrker: Bæredygtighed og kreativitet kobles med konkrete materialeforløb, genbrug og produktudvikling.

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

EN FÆLLES LEGEPLADS

Samarbejdet er tænkt som en gensidig legeplads for udvikling: Eleverne får nye erfaringer med formgivning, samarbejde og faglighed. Slagteriet får til gengæld konkret og synlig støtte til at udvikle stedet – både æstetisk og funktionelt.

KREATIVITET OG PROBLEMLØSNING

”Vi fik en masse materialer, som vi kunne bruge af. Så vi fik meget mere åben fantasi. Noget af det var skævt, så der skulle man lige tænke sig om… Fx lavede vi en pallebar, som skulle åbnes og lukkes. Og så hvis hylden var skæv, så kunne den jo ikke lukkes. Så måtte vi jo regne ud fra, at hvis den nu var skæv lidt til højre, så måtte vi sætte den lidt længere til venstre… Det har helt sikkert givet os meget på det her punkt med, at selvom man har en tegning, kan der jo godt komme et eller andet, som ikke var planlagt.”

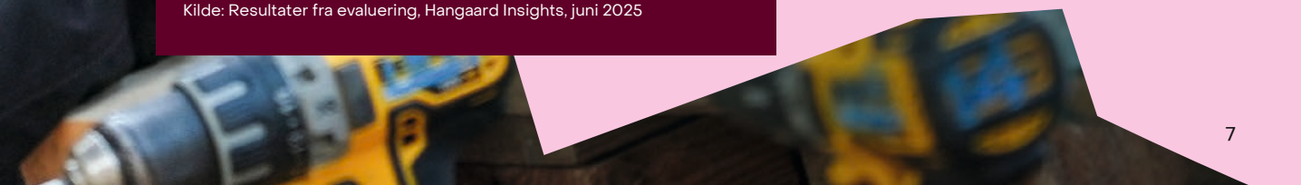
– Elev

”Det var fedt at prøve noget andet. Når man går på skolen, så har man en tegning at gå efter. Her var man lidt mere fri. […]. Vi lavede en konkurrence om, hvem vi synes, der lavede den pæneste bar. For vi lavede ikke bare den samme, vi kom med vores egen idéer. Det var fedt. […]. Der var så mange materialer, og så kunne man vælge at lave det, man havde lyst til.

– Elev

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

På længere sigt er målet at inddrage flere elevgrupper og skabe endnu stærkere bånd mellem uddannelse og kultur. Konkret er der allerede spirende planer om nye samarbejder, der involvere alt fra bager og ernæringsassistenter til elektrikere, designere og støbeteknikere.

Region Midtjylland: Uddannelse & Kultur

AARHUS TECH & INSTITUT FOR (X)

FRA VÆRKSTED TIL VIRKELIGHED

AARHUS TECH-ELEVER BYGGER MØBLER, FÆLLESSKABER OG FAGLIG STOLTHED PÅ INSTITUT FOR (X)

Foto: Anne- Dorthe Søgaard Jensen

Når elever fra Aarhus Tech flytter undervisningen ud i kulturmiljøet på Institut for (X), opstår der ny energi i fagligheden. Her mødes håndværk og kunst, og de unge bliver en del af et levende fællesskab, hvor deres arbejde bliver stående og skaber værdi.

I foråret 2025 blev tre grupper fra Aarhus Tech en del af et tværfagligt kulturprojekt med Institut for (X) - et eksperimenterende kulturmiljø i Aarhus' tidligere godsbaneområde. I en række workshops og kreative forløb fik eleverne mulighed for at koble hoved og hænder på nye måder og opleve, hvordan deres faglighed kan sættes i spil uden for skolens værksteder.

MØBLER TIL VIRKELIGHEDEN

Tømrerelever på Grundforløb 1 deltog i foråret 2025 i et tre-dages workshopforløb, hvor de i samarbejde med lokale designere og håndværkere byggede pop-up-møbler til brug på Institut for (X) og i det tilknyttede kulturhus Volume Village.

Opgaven var praktisk og kreativ og tilpasset eleverne. De skulle bygge et barmøbel og en bardisk med flisebelægning. Det hele blev afsluttet med en fernisering, taler og overlevering af det færdige produkt til Volume Village.

"De bliver taget ud af det almindelige værksted, som de plejer at være i, og kommer ud i nogle andre rammer og er med til at skabe noget, som ikke bare bliver kasseret, men som rent faktisk bruges af nogle andre. Det giver utrolig meget mening for dem," fortæller Peter Frank Hansen, faglærer på Aarhus Tech.

Flere af eleverne oplevede, at motivationen voksede, når deres arbejde havde en tydelig funktion og blev anerkendt af omgivelserne. Som projektleder hos Institut for (X), Anne Eggebrecht, siger:

"Helt konkret bliver der jo bygget nogle møbler, som skal bruges herude, og som kommer til at skabe noget værdi. Samtidig er der mulighed for, at andre kommer herned og gerne vil være med eller komme i praktik hernede."

STOLTHED OG SUCCESOPLEVELSER

"Jeg tænker, at de her elever vil tage familie og venner med til nogle arrangementer og sige, 'vi har været med til at lave den her bar her. Det er mig, der lagde de fliser'... Dannelsesrejsen er det allervigtigste. Der er mange, der kommer med en skodoplevelse af at gå i folkeskole, eller som har haft en fornemmelse af, at man ikke passede ind det rigtige sted. Så kommer de pludselig her. Og får faktisk en faglig stolthed."

- Underviser

"Det er fedt, at der bliver lagt billeder op af noget, man har lavet. At det ser sgu godt ud, det vi endte med at få lavet, og det er fedt, at det bliver brugt et sted, hvor der faktisk er relativt mange mennesker. Det giver da lidt stolthed... Og så hvis ens forældre følger med, så kan man lige sige, at det er mig, der lavede den der... Og så har jeg nogle venner, som sagde wow, hvor er det fedt."

- Elev

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

KREATIVE FÆLLESSKABER STYRKER TRIVSLEN

Udover møbelforløbet deltog skolens kvindelige lærlingeklub i et keramikforløb med lokale kunstnere, mens en tredje gruppe af elektronikfagselever blev inviteret til en fredagsworkshop om lyd, hvor de mødte lydkunstnere fra Aarhus Lydforening.

Fælles for de tre indsatser var, at de introducerede eleverne til kreative og faglige fællesskaber uden for skolens rammer. Her mødte de miljøer, hvor deres kompetencer kunne blive til kunst, kultur og meningsfulde bidrag i et større fællesskab.

MERE MENING MED HÅNDVÆRKET

Aarhus Tech ser samarbejdet som en ny måde at styrke både faglighed og tilhørsforhold:
"Formålet er at skabe noget mere mening for eleverne og give dem en bedre forståelse af, hvad man kan bruge en erhvervsuddannelse til. Samtidig vil vi gerne vise, at håndværket har en stor berettigelse – også uden for skolens mure", afslutter Jesper Broch Holm, chef for kvalitet, udvikling og læring på Aarhus Tech.

HOVEDRESULTATER FRA INITIATIVET:

Erfaringer fra samarbejdet Aarhus Tech x Institut for (X)

Faglighed i nye rammer: Eleverne arbejder kreativt og bæredygtigt med faglige teknikker i en ny kontekst og skaber produkter med reel nytteværdig. De laver noget for nogen de møder, og som bliver brugt der hvor de er.

Stærkere fællesskaber: Samarbejde på tværs og fælles projekter styrker sammenholdet og trivslen i klasserne.

Personlig udvikling: Eleverne oplever succes og anerkendelse gennem konkrete bidrag til en professionel kulturinstitution.

Kilde: Resultater fra evaluering, Hangaard Insights, juni 2025

Region Midtjylland: Uddannelse & Kultur

Foto: Anne- Dorthe Søgaard Jensen

ANALYSEN ER KLAR: DET VIRKER!

Samarbejdet mellem erhvervsskoler og kulturinstitutioner kan være en stærk løftestang for både faglighed, trivsel og fortællingen om erhvervsuddannelserne. Evalueringen af indsatsen peger entydigt på én ting: Det virker!

Evalueringen af Region Midtjyllands tre projekter er gennemført af antropolog Mathilde Hangaard og bygger på kvalitativ dataindsamling i form af interviews med elever, undervisere og ledere fra skoler og kulturinstitutioner samt deltagerobservationer af aktiviteterne. Undersøgelsen har haft særligt fokus på elevudbytte, samarbejdsproces og fremadrettede potentialer.

TRE FORMER FOR UDBYTTE

Evalueringen identificerer tre former for udbytte for eleverne:

Socialt:
Styrkede fællesskaber og relationer i klassen og på tværs af skoleretninger. Projekterne har givet nye måder at arbejde sammen og skabt fælles minder og sociale bånd gennem forskellige aktiviteter.

Fagligt:
Oplevelsesbaseret læring og øget faglig motivation gennem virkelige projekter med nytteværdi. Eleverne får lov til at "lave noget for nogen" og ser deres egne kompetencer i brug, ofte i mere kreative, bæredygtige og tværfaglige kontekster.

Personligt:
Eleverne får succesoplevelser, udvider deres selvforståelse som håndværkere og oplever, at de hører hjemme i miljøer, de måske ellers ikke ville opsøge. For mange er det en vigtig dannelsesrejse med stolthed som drivkraft.

EN STYRKET FORTÆLLING OM ERHVERVSUDDANNELSERNE

Et centralt resultat er, at projekterne bidrager til at styrke fortællingen om erhvervsuddannelserne. Ved at placere elever og deres faglighed i synlige og attraktive sammenhænge som fx koncerter, ferniseringer og byrum, skaber projekterne ny og positiv opmærksomhed omkring uddannelserne. Kulturinstitutionerne fungerer som "cool places", hvor eleverne både bliver set og spejler sig i noget meningsfuldt.

GEVINST FOR KULTURAKTØRERNE

Kulturinstitutionerne oplever at møde en ny målgruppe og får konkrete produkter og samarbejder, som giver værdi i deres drift og udvikling. Flere steder har eleverne efterfølgende vist interesse for at deltage i aktiviteter eller melde sig som frivillige. Dermed er spiren lagt til nye unge fællesskaber og brobygning mellem kultur og håndværk.

POTENTIALET ER STORT, MEN KRÆVER PRIORITERING

På tværs af alle involverede parter er konklusionen klar: Det giver mening. For eleverne, for kulturen og for skolernes fortælling. Resultaterne viser, at koblingen mellem kultur og erhvervsuddannelserne ikke blot er mulig, men også ønsket.

Det videre arbejde handler om at sikre, at indsatserne ikke bliver enkeltstående eksperimenter, men integreres i fremtidens erhvervsuddannelser. Region Midtjylland fortsætter derfor arbejdet med uddannelse og kultur i målrettet samspil gennem samarbejde med regionens kultur- og ungdomsuddannelser i bred forstand.

"Det vigtigste, jeg tager med mig? Jeg tænker, at det er noget, man skal blive ved med. Nu hvor vi har haft sådan en fed tid med det, så helt klart, at andre også skal have muligheden for at prøve det.... Det har virkelig været en fed oplevelse og sjovt at prøve, det er det, du skal tage med."

– Elever

"Altså, det giver jo bedre uddannelser for os... Det giver os mere erfaring og sådan selskab... samarbejdet har været virkelig godt... Altså, det har bare fungeret fuldstændig, 100%, vil jeg sige."

– Elever

"Jeg tror, det vil hjælpe lidt ift. der, hvor folk siger, jeg skal ikke være håndværker, fordi det er en stereotyptype, jeg er jo ikke sådan en. Der er det med til at vise, at vi er også andet. Det hjælper måske med at få nogen ind, som faktisk bare vælger det, fordi de har lyst og synes, det er fedt."

– Elever

www.bit.ly/46LHAvX

Kultur
rakel.naavik@ru.rm.dk

Uddannelse
karen.elsgaard@ru.rm.dk

Magasinet er udgivet af Region Midtjylland, som en del
af regionens indsats på Uddannelse & Kultur